

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

CII [i. e. CIII]. An iustificatus poßit verè Deo satisfacere pro reatu poenae
temporalis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

carnis; Oculorum, Eleemosyna; Superbia; Oratio: Quæ cum pœnola sint; rectè satisfactoria dicuntur, & sunt: teste Sacra script. 1. De Oratione: Pl. 49. *Inuoca me in die tribulationis; & eruam te:* Ecce mandatum, & promissum. 2. De Ieiunio exemplum constat Davidis. 2. Reg. 12. Præceptum verò & promissum, *Ioël. 2.* 3. De Eleemosyna, exemplū Tob c. 1. præceptū & promissum Luc. II. *Dare Eleemosynam, & omnia munda sunt vobis* Itaque Tob. 12. *Bona est oratio cum ieiunio & Eleemosyna:* Quorū regulæ exponuntur, *Matt. 6.* 4. De cinere & cilicio est Ionę; Et Davidis, 1. Par. 21. *Matt. 11.* Vnde S. Hier. ad 3. Ionę: *Saccus & ieiunium sunt arma pœnitentiæ.* 5. De percussione sui, 1. Cor 9. *Castigo corpus meum.* ὑποπάλαινα id est ad vsque liuorem contundo. *Luc. 18.* Publicanus percutiebat pectus suam.

II. Hæc opera etsi quoad Modū, madata non sint, ideoque eatenus sint indedita; non tamen sunt ingrata Deo; Sicut de Consiliis Euangelicis alibi docuim⁹. Num. 30. vota de ieiuniis sponte facta, erant grata Deo, & reddenda. Sic & Baptistæ asperitas vitæ, *Matt. 3. Luc. 3. Mar. 1.* etsi nusquā in scripturis imperata. Sic Annæ vita, quæ *Luc. 2.* non recedebat à templo ieiuniis & obsecrationibus spontaneis &c. Quibus hæretica vanitas euanida cedat oportet.

QVÆSTIO CHII.

An iustificatus verè Deo possit satisfacere pro reatu pœnæ temporalis?

LUTHERANI etsi fateantur, quandoq; hmissa culpa pœnā remanere temporalem. Et pœnis sponte assumtis manum Dei prœueniri & auerti: Deniq; Ieiunium, Orationē, & Eleemosynam, operaque laboriosa placere Deo: Satisfacere tamen pernegant.

LUTHERVS in Assert. art. 5. *Veementer odi, & sublatur vellem hoc vocabulū.* Satisfactio, *Quod non modo in Scripturis nō inuenitur, sed & periculosum habet sensum; quasi Deo quisquam possit pro ullo peccato satisfacere: cum gratia ille ignoscat omnia.* Melancht. in Apol. Cōf. Aug. *Hæc, tota res est commentitia, recens conficta, sine autoritate Scripturæ, & veterum scriptorum.* &c. CALVINVS *Instit. l. 3. c. 4. § 39.* Fingit Satisfactiones fuisse publicas excommunicatorum.

KEMNITIVS p. 2. Exam. pag. 1087. *Ante Baptismum peccator recipitur in gratiam sine propriis satisfactionibus, propter satisfactionem Christi; post Baptismum lapsus non dimittuntur peccata usq; ulla propria ipsorum satisfactione, quam pro peccatis. Sat orthodoxe.*

SVADENT istis. 1. LUTHERVS. *Ezech. 33.* *Impius impius non nocebit ei, quacumq; die conuersus fuerit.* 2. *Adulteræ solum dictum, Ioan. 8.* *Vade, & noli amplius peccare.* 3. *Dicant vel apicem Scripturæ pro peccato mortali debere satisfieri VII. annis: Vbi pro differentiis peccatis differentes pœnas statuat Christus vel Apostoli? Hæc omnia sunt postea inuenta.* 4. MELANCHTHON. *olim satisfactiones fuerunt excommunicatorum publicæ pœnæ, quales Phœnicis, Orestis, Pelei, &c. solum exempli causa.* 5. *Cogitentur, ait, alia maiores causa calamitatum, & iram Dei exauscamus, & rursum veram consolationem nobis proponamus.* 6. *Deliramenta monachorum obsecrant Legem, & Euangelium, & amplificat dignitatem Traditionem humanarum.* 7. CALVINVS *Instit. l. 3. c. 4. § 2.* *Talibus mendacis, Satisfactionum, oppono gratiam peccatorum remissionem; quā nihil in Scripturis clarus.* 8. *Qui dicunt post Baptismum resurgendum esse per Satisfactiones; ij Sanguinem Christi nihil prodesse, nisi quatenus per Clavis dispensatur, volunt. At ipse est propositio nostra.* &c. Plura talia apud Bell. c. 14. 15. 16. &c.

AUTOR. OPERA pœnalia verè sunt Satisfactoria Deo pro reatu pœnæ temporalis, ex Congruo; non ex Condigno. 1. Sic Scriptura in meo *Antichristo p. 3. q. 40.* 2. Sic Traditio & veteris Ecclesiæ, & S. Patres, apud Bell. l. 4. c. 9. prolixè recitatos: cum obgannitiunculis Sectariorū.

DICO AD I. Non nocet, sed cōuerso; quoad mortem æternam; temporaliter tamē nocere potest; sicut iusto sua iustitia prodest ad tēporale præmiū. Quot enim, quantosq; post conuersionem hīc puniunt.

Yy AD

AD II. Nil hinc constat de condonata satisfactione: nisi exemptam à lapidatione fuisse. Dein, factū Autoritativæ potestatis non conferendum est facti potestatis ordinariæ.

AD III. Id ostendisse nil ad rem facit. Nam fatemur determinationē satisfactionum quoad tempus, modū &c. At tamen Davidi Deus 2. Reg. 24. remissio peccato distulit septennalem poenam, aliam trimestrem, triduanam aliā. Item Nabuchi poena septennis erat, Deut. 24. *Pro mensura delicti erat & plagarum modus.* Apoc. 18. *Quantum se glorificavit & in deliciis fuit: tantum date ei tormentum & luctū.* En differentes poenas.

AD IV. Christiani de Satisfactione doctrinam habent ex S. Scriptura, non ab ethnicis: Ne causa exempli, sed mandati, ac promissi præstari docetur: idque sponte, sæpè occultè: vt Achab, 3. Reg. 21. Ioram, 4. Reg. 6.

AD V. Solum memorat immiffas à Deo afflictiones necessariò ferendas: que etsi possint esse satisfactoriæ: has tamen eas propriè dicimus, que sponte assumuntur, aut à Iudice spiritali imponuntur.

AD VI. Satisfactiones obscurare legem, repugnat S. Scripturæ. Nam, Mat. 19. *Hæc omnia, mandata, servavi à iuventute,* dicenti, offert Dominus Consilium, *Vēde quæ habes. &c. & sequere me.* Ergo plus valet præstare Christianus quàm præceptum sit, cum Dei gratia. Alia duo, Obscurari Euangelium, Amplificari Traditiones: falsa sunt & conficta. Itaque opera satisfactoria dicuntur indebita, id est, que indebita essent, si in innocentia maneremus.

AD VII. At ea afferit S. Aug. hom.

50. c. 15. *Non sufficit mores in melius commutare. & à factis malis recedere: nisi etiam de iis, quæ facta sunt, satisfiat Deo per poenitentia dolorem. &c. cooperantibus elemosynis.*

AD VIII. Ita omnis S. Patrum docuit contentiens Antiquitas.

X. DE EXTREMA VNCTIONE, & ORDINE,

QVÆSTIO CIV.

Vnctio infirmorum an sit propriè dictum Sacramentum teste S. Scriptura?

LUTHERUS lib. Capt. Babyl. non reuicic Ritur; sed nega esse Sacramentum.

CALVINUS *Inst.* l. 4. c. 19 § 18. 9. &c. Kemnit. Melanch. Brentius, Magdeburgenses, & negant esse Sacramentum: & petulantè irident: cum præcis hæreticis. Vide *Genealog.* p. 3. q. 21

SVADENT futuratiunculis nostræ probationis. I. *Lutherus, Kemnit.* Epistola Iacobi non est canonica, teste Hieron. *lib. de Scrip. Eccl.* s. *Euseb.* l. 3. *hist.* c. 23.

II. *Lutherus* Si esset Iacobi, dicerem, non licere Apostolo sua autoritate Sacramentum instituerè.

III. *Lutherus, Wicleff, Melanchthon, Brentius, Calvinus &c.* Ea erat vnctio, quæ morbos miraculosè curabant: Wicleff. ait, naturaliter: Melanchthon, partim naturaliter, partim miraculosè. Ideo non magis fuit Sacramentum, quàm Probatica, lutum cum sputo, aqua Siloè. 1. Quia Iacobus loquitur ex Marco qui de vnctione curationis, non miraculo loquitur. 2. Quia Iacobus vitur vocibus corporalis sanationis *εὐδωξ, ἰάμας.* 3. Iacobus loquitur solum ad homines suæ ætatis, nullo perpetuationis iudicio.

IV.